

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОНС „ДОКТОР“**

**ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА
НАУЧНОТО ЖУРИ
ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОНС „ДОКТОР“**

СТАНОВИЩЕ

от Надя Георгиева Бояджиева,
доктор по История, професионално направление „Нова и най-нова обща история“,
професор по „Международно право и международни
отношения“ в Института за Балканистика при Българската академия на науките
доктор на юридическите науки по „Международно право и международни отношения“

**Член на научно жури за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление
2.2. История и археология, докторска програма: „Нова и най-нова обща история“**

Автор: Ангел Юлиянов Апостолов

Тема: Военно-политически аспекти на отношенията НАТО-Русия (1992-2002 г.)

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Назначена съм за член на научно жури със Заповед на Ректора на СУ „Св.Климент Охридски“ във връзка с процедура за защита на дисертационния труд на Ангел Юлиянов Апостолов, редовен докторант в Катедра „Нова и съвременна история“ при Историческия факултет на СУ „Св.Климент Охридски“ Документите и материалите, които са представени за рецензиране, са в пълно съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.

2. Актуалност на тематиката, познаване на проблема и методика на изследването

Избраната тема е актуална и важна. Това е така, защото след разпадането на двуполусната система на международни отношения юридически правоприемник на СССР става Руската федерация, а НАТО остава единствената мощна военно-политическа организация, след като Варшавският договор се саморазпуска. Военно-политическите аспекти

на отношенията между Русия и НАТО представляват интерес не само за изследователи, но и за по-широк кръг интересувачи се от проблематика.

Обектът, предметът на изследване, задачите, структурата и хронологичните рамки на изследването са представени в увода. В увода на дисертацията си авторът е посочил достатъчно аргументи относно важността на темата и мотивите за избора именно на тази тема. Прави впечатление, че авторът е привлякъл богата библиография от източници на български и чужди автори, както и широка гама от документални източници, като международни договори, документи от различни архиви и др. В увода става ясно кои от аспектите на тази широка по своята същност тема са предмет на научен интерес в труда. Хронологическите рамки са зададени в заглавието на дисертацията, като е направена уговорката, че предмет на изследване ще бъдат военно-политическите аспекти на отношенията между НАТО и Русия.

По избраната тема има редица изследвания в руската и западната литература, в това число и в българската научна литература. Въпреки това авторът е счел за възможно да изследва темата по различен начин, задача, която не е успял да осъществи напълно.

2. Оценка на автореферата и на публикациите на докторанта

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 33 страници. Неговата структура и съдържание са методологично издържани и представят съдържанието, целите, задачите, методите и подходите, използвани в дисертацията. Тази констатация позволява да се заключи, че авторефератът е в съответствие с изискванията на ЗРАС и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.

Приложените **публикации** по темата на дисертацията - статии и доклади на научни форуми /общо 7 бр./ допълват впечатлението за трайния интерес на Апостолов към изследваните проблеми.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Поради ограниченията на обема и структурата на становището, тук няма да навлизам в детайли относно структурата и съдържанието на труда (в обем на 392 стандартни машинописни страници, основен текст от три глави, като във всяка са открити няколко раздела, съответно състоящи се от отделни параграфи, списък на източници и литература).

Първа и втора глава на дисертацията според мен не съдържат приносен елемент. Изследвани са аспекти на отношенията Русия-НАТО, нагласи на различни кръгове на руския политически и военен елит и други въпроси, които в значителната си част са вече изследвани напълно или частично от други автори, включително и от български автори.

Приемам, че ако може да се говори за приноси, то те могат да се намерят в известна степен само в трета глава от дисертационния труд.

4.Критични бележки

Наред с посоченото по-горе, тук съм принудена да посоча неизчерпателно редица критични бележки. Сред тях по-важните са:

1. Реализация на поставените цели и задачи.

Поставените в увода от автора научно-изследователски цели, задачи и намерения, сами по себе си са приемливи, но те не са реализирани успешно. По този начин и претенциите за принос и оригиналност на дисертационния труд са неоснователни.

2. Коректност и прецизност на използване на източниците.

Смятам, че в представения за оценка дисертационен труд е налице некоректно и/или неточно използване на източници и литература. В дисертационното изследване могат да се посочат редица примери, в частност: относно нагласите в руските политически и военни кръгове за външната политика на Русия, правно-политическият анализ на Основополагащия акт Русия-НАТО, Военната доктрина на Руската федерация, относно конфликта в Косово и други части от дисертацията, където се констатира некоректно използване на източници.

Като вземам предвид казаното по-горе, с уговорката, че в настоящето становище не е възможно и намирам за ненужно да се посочат изчерпателно всички случаи на установено некоректно използване на източници, приемам, че докторантът е използвал източници некоректно в нарушение на принципите на научно-изследователската работа.

В дисертационния труд има и други слабости, свързани с непрецизно посочване на източници от руските архиви, които са ползвани от твърде ограничен кръг научни работници въобще и още по-малко от български изследователи. Моята дългогодишна научно-изследователска работа в РГАНИ и в други руски архиви ми дава основание да направя горепосочения извод. Освен това, смятам за свое задължение да внеса следното уточнение: РГАНИ винаги е бил достъпен за изследователите, с изключение на времето на физическото преместване на Архива в нова сграда /30 април 2016 г.– 11 декември 2018 г./, където се намира в момента. Освен това, позоваването на документи от РГАНИ не е точно, например, невярно е посочен фонд 56 от РГАНИ, вместо фонд 58 /бел.23 на стр. 28 от дисертацията/.

На основание на гореизложеното, включително и на други слабости на дисертационния труд, смятам, че трудът не отговаря на законовите изисквания за дисертационен труд и не ми дават основание да заключа, че авторът е изпълнил задълженията си да представи за оценка от научно жури едно самостоятелно и приносно изследване за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на г-н Ангел Юлиянов Апостолов в значителната си част **НЕ съдържа** научни, научно-приложни и приложни резултати, които да представляват оригинален принос в науката и поради това **НЕ отговаря на** изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.

Предвид гореизложеното, категорично давам своята **отрицателна оценка** за проведеното научно изследване от Ангел Юлиянов Апостолов на тема: „Военно-политически аспекти на отношенията НАТО-Русия (1992-2002 г.), представено за рецензиране от научно жури за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ , в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление, 2.2. История и археология, докторска програма „Нова и най-нова обща история“.

Убедена съм, че почитаемите членове на научното жури ще направят обективна преценка и оценка на представения от Ангел Юлиянов Апостолов дисертационен труд съгласно критериите за дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен «доктор», съобразена с действащото законодателство в Република България и приетите морални и академични норми.

С уважение:

/проф. д.ю.н. Надя Бояджиева/